

Sygn. akt IV U 514/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Wąsowicz

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Oliwia Rajewska

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2018 roku w Częstochowie

sprawy M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o ustalenie kapitału początkowego, o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 15 marca 2018 roku Nr (...) -2003

z dnia 20 marca 2018 roku Nr (...)

1. **oddala odwołania;**

2. **zasądza od ubezpieczonego M. D. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału**

w C. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, odstępując od obciążenia ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego w pozostałej części.

Sygn. akt IV U 514/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 marca 2018 roku, nr (...) -2003 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. ponownie ustalił M. D. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku. Ustalając wartość kapitału organ rentowy:

- do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.545,04 zł, ustaloną w decyzji z dnia 11 października 2017 roku o ponownym ustaleniu kapitału początkowego;

- uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 21 lat, 3 miesięcy i 24 dni oraz okres dodany w wymiarze 5 lat i 11 miesięcy, co łącznie dało 27 lat, 2 miesiące i 24 dni, tj. 326 miesięcy;

- uwzględnił okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 2 dni, tj. 2 miesięcy;

- uwzględnił współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 66,25%;

- uwzględnił średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach, które dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

Obliczony z uwzględnieniem powyższych danych kapitał początkowy ubezpieczonego wyniósł 155.011,12 zł.

Od powyższej decyzji odwołał się M. D., zarzucając że organ rentowy zaniżył jego kapitał początkowy w stosunku do decyzji z dnia 11 października 2017 roku, poprzez zmniejszenie okresów składkowych do 326 miesięcy oraz przyjęcie zaniżonego okresu składkowego do obliczenia współczynnika proporcjonalnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując że przyjęty do obliczenia wartości kapitału początkowego okres składkowy został ustalony prawidłowo, w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Decyzją z dnia 20 marca 2018 roku, nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury M. D., poczynając od dnia 1 lutego 2018 roku.

Do obliczenia wysokości emerytury przyjęto kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynoszącą 243.906,69 zł; kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 578.961,66 zł oraz średnie dalsze trwanie życia wynoszące 253,5 miesiąca. Ustalona w powyższy sposób emerytura ubezpieczonego wyniosła 3.246,03 zł brutto.

Od powyższej decyzji odwołał się M. D., zarzucając że obliczając wysokość jego emerytury organ rentowy zaniżył kwotę składek zewidencjonowanych na jego koncie i subkoncie oraz wartość zwaloryzowanego kapitału początkowego, a także błędnie ustalił średnie dalsze trwanie życia przyjęte do wyliczenia wysokości świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc że wysokość świadczenia ubezpieczonego została wyliczona w sposób prawidłowy i zgodny z przepisami prawa.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 30 kwietnia 2003 roku, nr (...) -2003 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. ustalił M. D. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku. Ustalając wartość kapitału organ rentowy:

- do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. z okresu od 1 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ustalając na 126,55%, a jego podstawę na kwotę 1.545,04 zł;

- uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 21 lat, 3 miesięcy i 24 dni, tj. 255 miesięcy;

- uwzględnił okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 2 dni, tj. 2 miesięcy;

- uwzględnił współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 65,49%;

- uwzględnił średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach, które dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

Obliczony z uwzględnieniem powyższych danych kapitał początkowy ubezpieczonego wyniósł 129.711,67 zł.

W dniu 13 grudnia 2016 roku M. D. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury, po rozpoznaniu którego organ rentowy decyzją z dnia 20 grudnia 2016 roku odmówił przyznania mu prawa do żądanego świadczenia. Od

powyższej decyzji ubezpieczony odwołał się do Sądu Okręgowego w Częstochowie, który wyrokiem z dnia 16 marca 2017 roku, IV U 182/17 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury, poczynając od dnia 5 grudnia 2016 roku. Apelacja organu rentowego wniesiona od powyższego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 sierpnia 2017 roku, III AUa 915/17.

Wykonując wyrok z dnia 16 marca 2017 roku organ rentowy decyzją z dnia 11 października 2017 roku, nr (...) -2003 przeliczył kapitał początkowy ubezpieczonego, poprzez dodanie do udowodnionych okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym wynoszącym 67 lat, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę, tj. okresu 7 lat, czyli 84 miesięcy, co łącznie dało okres składkowy w wymiarze 339 miesięcy. Obliczony z uwzględnieniem powyższego okresu kapitał początkowy odwołującego wyniósł na dzień 1 stycznia 1999 roku 159.563,14 zł.

Następnie decyzją z dnia 12 października 2017 roku, nr (...) organ rentowy przyznał M. D. prawo do emerytury, poczynając od dnia 5 grudnia 2016 roku, tj. od daty określonej wyrokiem sądu.

Do obliczenia wysokości emerytury przyjęto kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynoszącą 211.333,05 zł; kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 550.153,22 zł oraz średnie dalsze trwanie życia wynoszące 259,5 miesiąca. Ustalona w powyższy sposób emerytura ubezpieczonego wyniosła 2.934,44 zł brutto.

Jednocześnie organ rentowy poinformował ubezpieczonego, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, z uwagi na kontynuowanie przez niego zatrudnienia.

W dniu 18 stycznia 2018 roku M. D. złożył wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego, a następnie w dniu 1 lutego 2018 roku wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego oraz podjęcie jego wypłaty, w następstwie rozpoznania których organ rentowy wydał zaskarżone w niniejszej sprawie decyzje z dnia 15 marca 2018 roku i 20 marca 2018 roku.

(v. akta rentowe)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 173 § 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270 ze zm.) – dalej ustawa emerytalna, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

W myśl art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (ust. 2).

Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2 (ust. 2a).

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku (ust. 3).

Dodatkowo w myśl art. 185 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu wysokości emerytury dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 184 kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym, o którym mowa w art. 24, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę. Do przeliczonego kapitału początkowego stosuje się przepisy art. 173 ust. 3-6.

Okresy składkowe, o których mowa w ust. 1, ustala się z dokładnością do pełnego miesiąca (ust. 2).

W niniejszej sprawie niesporne jest, że decyzją z dnia 12 października 2017 roku, wykonującą wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 16 marca 2017 roku, organ rentowy przyznał M. D. prawo do emerytury, poczynając od dnia 5 grudnia 2016 roku, a więc w obniżonym wieku emerytalnym, o którym mowa w art. 184 ustawy emerytalnej. W konsekwencji przy ustalaniu na potrzeby tej decyzji wartości kapitału początkowego ubezpieczonego, organ rentowy prawidłowo do faktycznie przepracowanych przez niego okresów składkowych

w wymiarze 255 miesięcy, doliczył okres równy różnicy pomiędzy wiekiem faktycznego przejścia na emeryturę wynoszącym 60 lat (ubezpieczony urodził się w dniu 5 grudnia 1956 roku), a powszechnym wiekiem emerytalnym, wynoszącym na ten dzień 67 lat, tj. 84 miesiące, co łącznie dało 339 miesięcy okresów składkowych.

Z uwagi na fakt, że odwołujący kontynuował zatrudnienie, wypłata świadczenia emerytalnego pozostawała jednak zawieszona aż do dnia 31 stycznia 2018 roku

i w konsekwencji faktycznie przeszedł on na emeryturę dopiero w dniu 1 lutego 2018 roku. Na ten dzień różnica pomiędzy faktycznym wiekiem przejścia przez M. D. na emeryturę, a powszechnym wiekiem emerytalnym wynosiła już tylko 5 lat i 11 miesięcy, a tym samym zasadnie organ rentowy do faktycznie przepracowanych przez niego okresów składkowych w wymiarze 255 miesięcy, doliczył 71 miesięcy, co łącznie dało 326 miesięcy okresów składkowych.

Jednocześnie zarówno przepis art. 174 ustawy emerytalnej stanowiący

o sposobie obliczania kapitału początkowego, w tym w ustępie 8 określający wzór na obliczenie współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, jak

i cytowany powyżej przepis art. 185 ustawy emerytalnej, ani też żaden inny przepis ustawy emerytalnej, nie wskazują, aby również przy obliczaniu współczynnika proporcjonalnego, do faktycznie przepracowanych przez danego ubezpieczonego okresów składkowych miał być uwzględniany okres różnicy pomiędzy powszechnym wiekiem emerytalnym a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę.

W konsekwencji należy uznać, że zaskarżona decyzja z dnia 15 marca 2018 roku, ustalająca wartość kapitału początkowego odwołującego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 155.011,12 zł, jest prawidłowa.

W myśl art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury,

o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne,

z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, z waloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie,

o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Jak już powyżej wykazano, organ rentowy prawidłowo ustalił wartość kapitału początkowego M. D. na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 155.011,12 zł. Podobnie prawidłowe w ocenie Sądu Okręgowego były kolejne waloryzacje tej kwoty,

w wyniku których wartość zwaloryzowanego kapitału początkowego ubezpieczonego na dzień 31 stycznia 2018 roku wyniosła 578.961,66 zł.

Sąd Okręgowy nie znajduje również żadnych błędów w ustaleniu przez organ rentowy kwoty składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia 2018 roku na kwotę 243.906,69 zł. Prawdliwość tego wyliczenia potwierdza zwłaszcza przedstawione przez organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 20 lipca 2018 roku (k. 23-24) zestawienie wysokości składek za poszczególne lata (te nie były w niniejszej sprawie sporne), wraz ze sposobem przeprowadzania ich kolejnych waloryzacji. Jak wynika z treści tego pisma, organ rentowy każdorazowo przyjmował właściwy wskaźnik waloryzacji i dokonywał obliczeń prawidłowych pod względem rachunkowym.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (ust. 2).

Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3).

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2 (ust. 4).

Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego (ust. 5).

Zgodnie z obowiązującym w dacie złożenia przez ubezpieczonego wniosku o podjęcie wypłaty emerytury (1 lutego 2018 roku) komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 marca 2017 roku w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. z 2017 roku, poz. 292), średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 61 lat i 1 miesiąca (odwołujący urodził się w dniu 5 grudnia 1956 roku) wynosi 253,5 miesiąca i dokładnie taką wartość przyjął organ rentowy w zaskarżonej decyzji z dnia 20 marca 2018 roku.

Owszem, w decyzji z dnia 12 października 2017 roku średnie dalsze trwanie życia odwołującego ustalono na 259,5 miesiąca, co po 13,5 miesiącach teoretycznie powinno dawać 246 miesięcy, niemniej średnie dalsze trwanie życia ustala się każdorazowo w dacie faktycznego przejścia danego ubezpieczonego na emeryturę, w oparciu o aktualne wówczas tablice trwania życia, a nie poprzez odjęcie od wcześniej ustalonego średniego dalszego trwania życia okresu, jaki upłynął od tego czasu. Wynika to wprost z treści cytowanego powyżej przepisu art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści niniejszego uzasadnienia, oddalił oba odwołania M. D. jako bezzasadne.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 265). Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego w części dotyczącej drugiej sprawy połączonej do wspólnego rozpoznania i orzekania, bowiem przedmioty obu postępowań w rezultacie dotyczą tych samych kwestii spornych.